

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 112 98

Tarih : 26.03.2025

10/2559

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

20 Aralık 2024'te gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin'in Suriye'de Fırat Nehri üzerinde yer alan Tişrin Barajı ve Sirin beldesi arasındaki yolda Türkiye İHA'larıyla katledilmesinin ardından 21 Aralık'ta İstanbul Barosu'nun saldırının aydınlatılması için yaptığı basın açıklaması nedeniyle Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu "amaç dışı faaliyet" ile suçlanarak 21 Mart'ta mahkeme kararıyla görevden alınmıştır. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasıyla başlayan protestoları takip eden basın emekçileri tutuklanmıştır. Türkiye'de yargının, halkın tüm muhalif kesimleri üzerinde şiddet aracına dönüşme pratiği artarak devam etmektedir. Tüm toplumu etkileyen ve bir baskı rejimi yaratan yargısal şiddetin araştırılması, mevcut ihlallerin tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Meclis İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 26/03/2025

Sezai TEMELLİ

DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

GEREKÇE

Demokrasi, hukukun üstünlüğüne dayalı bir yönetim biçimi olup, bağımsız yargı, özgür basın ve güçlü bir hukuk devleti ilkeleriyle ayakta durmaktadır. Ancak, Türkiye’de son yıllarda demokratik süreçler, basın özgürlüğü ve yargı bağımsızlığı ciddi tehdit altındadır. Demokratik değerlerden giderek uzaklaşan Türkiye’de, özellikle de ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü siyasi baskılar ve yargı kararlarıyla kısıtlanmaktadır. Muhalef siyasetçiler, meslek örgütleri ve gazetecilere yönelik yargı baskısı bir şiddet aracına dönüşmüş durumdadır.

Son bir hafta içinde İstanbul Barosu yönetimi, mahkeme kararıyla görevden alınmış, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun gözetimine alınmasıyla başlayan protestoları takip eden NOW muhabiri Ali Onur Tosun, foto muhabir Bülent Kılıç, gazeteci Hayri Tunç, Bakırköy Belediyesi foto muhabiri Gökhan Kam, gazeteci Zeynep Kuray, Agence France-Presse (AFP) muhabiri Yasin Akgül ve İBB Foto Muhabiri Kurtuluş Arı tutuklanmıştır.

Hukukun üstünlüğünü savunmakla yükümlü baroların hedef alınması, avukatların bağımsız ve özgür bir şekilde mesleklerini icra etmelerini engellemektedir. İstanbul Barosu’nun görevden alınmasının gerekçesi, 20 Aralık 2024’te gazeteciler Nazım Daştan ve Cihan Bilgin’in Suriye’de, Tişrin Barajı ve Sirin beldesi arasındaki yolda Türkiye İHA’ları tarafından öldürülmesine dair yaptığı basın açıklamasıdır. Baro, bu olayın Cenevre Sözleşmesi’nin ihlali olduğunu belirterek etkin bir soruşturma talep etmiştir. Bu açıklama sonrası, Anayasa’nın 135. maddesinin 3. fıkrası dayanak gösterilerek Baro “amaç dışı faaliyet” ile suçlanmış ve yönetimi görevden alınmıştır. Mahkeme kararıyla ifade özgürlüğü ortadan kaldırılmış, ayrıca devlet eliyle işlenen suçlara karşı cezasızlık politikası uygulanırken bu suçların ortaya çıkarılmasını talep edenler cezalandırılmıştır. Belirsiz şekilde amaç dışı faaliyet tanımı yapılarak da hukuki güvenlik ilkesi ihlal edilmiştir. Baro yönetimine açılan ceza soruşturmasının yanı sıra verilen görevden alma kararı, 20 Ekim 2024’te seçilen Baro Genel Kurul iradesine yönelik bir yargı darbesidir ve kayyım zihniyetinin devamıdır.

Öte yandan, gazetecilerin tutuklanması halkın haber alma hakkına ağır bir darbedir. Mesleklerini protestolar sırasında icra ettikleri için iktidarın hedefi hâline gelen gazetecilerin tutuklanmalarına delil olarak protestolar sırasında kameralarıyla çekilmiş fotoğrafları gösterilmiştir. Bu kararda bir yandan "Kanunu aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşlere silahsız katılarak ihtarla rağmen dağılmama" suçu için "suçun vasfı ve mahiyeti" gereği "tutuklama gerekli görülürken, bir yandan da aynı kararda "suçun niteliği ve önemine göre tutuklama

tedbiri ölçülü değildir" denilerek büyük bir çelişkiye imza atılmıştır. Bu karar Türkiye’de yasaların yargı mensuplarının keyfi kararları için ne kadar elverişli olduğunu göstermiştir. Öte yandan gazetecilerin önce serbest bırakılıp itiraz üzerine tutuklanmaları da yargı üzerindeki iktidar baskısının bir yansımasıdır.

Özgür basın, demokrasinin temel unsurlarından biri olup, fiziki ve yargısal başta olmak üzere gazetecilere yönelik tüm saldırılar, haber kuruluşlarının kapatılması, erişim engelleri ve medya organları üzerindeki baskılar, halkın doğru bilgiye ulaşma hakkını ihlal etmektedir. Türkiye, basın özgürlüğü sıralamalarında sürekli gerilemekte, gazeteciler mesleklerini icra ettikleri için yargılanmakta ve cezalandırılmaktadır. Bu durum, toplumda oto-sansürün yaygınlaşmasına yol açarak demokrasinin sağlıklı işleyişini tehdit etmektedir.

Tüm bu sebeplerle, İstanbul Barosu yönetiminin görevden alınması ve gazetecilerin tutuklanmasıyla devam eden halkın tüm muhalif kesimleri üzerindeki yargısal baskının araştırılması, mevcut ihlallerin tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.